

Případ č. 5.

Dne 12.2.2007 se na veřejného ochránce práv obrátila paní O. H., nar. ...., státní příslušnost Ukrajina, trvale bytem ....., zastoupená svým manželem P.H. bytem tamtéž. Žadatelka má na území povolen trvalý pobyt, na území žije se svým manželem a dvěma dětmi, kteří mají všichni české státní občanství. Předmětem stížnosti je postup Ministerstva vnitra, oddělení státního občanství a matrik (dále jen „MV“) při rozhodování o žádosti o státním občanství, kterou žadatelka podala dne 5.10.2006. Usnesením MV ze dne 3.1.2007 č.j. .... bylo řízení přerušeno na dobu 18 měsíců s tím, že žadatelka nepředložila doklad o pozbytí dosavadního státního občanství ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky (dále jen „zákon o státním občanství“), další podmínky stanovené § 7 zákona o státním občanství splnila. V usnesení, které slouží jako příslib udělení českého státního občanství, byla vyzvána k tomu, aby ve stanovené lhůtě předložila KÚ Jihomoravského kraje doklad o pozbytí státního občanství, matriční doklady a nový výpis z rejstříku trestů.

S tímto usnesením stěžovatelka nesouhlasí v následujících bodech. Poukazuje na ustanovení § 7 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství, které jako doklad nutný ke splnění této podmínky považuje rovněž, prokáže-li žadatel, že nabytím státního občanství České republiky pozbude dosavadní státní občanství. Dle názoru stěžovatelky tak ministerstvo vnitra v řízení toto ustanovení opomenulo a poukazuje na ustanovení čl. 19 ukrajinského zákona „O státní příslušnosti Ukrajiny“, dle něhož státní občanství Ukrajiny zaniká přímo ze zákona, pokud ukrajinský státní příslušník po dosažení zletilosti dobrovolně nabude jiné státní občanství (výňatek ze zákona přeložený do češtiny přikládá k podnětu). Pokud je tak stěžovatelka nucena předložit požadovaný doklad o pozbytí státního občanství, nemá dle jejího názoru takový postup oporu v zákoně a poukazuje i na Evropskou úmluvu o státním občanství, dle níž se ČR zavázala, že se bude vyhýbat stavu, aby občané byli bez státní příslušnosti (čl. 4, písm. b).

Dále stěžovatelka vyjadřuje nesouhlas s pasáží odůvodnění usnesení, které uvádí, že jestliže žadatelka ve stanovené lhůtě požadované doklady předloží, bude jí státní občanství uděleno, nevzniknou li v mezidobí skutečnosti, které by kladné vyřízení žádosti vylučovaly. Dle stěžovatelky nejsou uváděny konkrétní skutečnosti a není jasné, co tím má správní orgán na mysli. Může tak nastat stav, kdy žadatelka pozbude ukrajinské státní občanství a české ji nebude uděleno. Takový postup je v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu a čl. 4 písm. b) Evropské úmluvy o státním občanství. Stěžovatelka dále uvádí, že ukrajinský zákon o státní příslušnosti konstatuje, že doklad o pozbytí státního občanství Ukrajiny je možno vydat, obdrží – li žadatel od pravomocných orgánů jiného státu potvrzení s příslibem o tom, že občan nabude občanství jiného státu, jestliže bude propuštěn z občanství Ukrajiny. Dle názoru stěžovatelky zmíněné usnesení požadavky stanovené ukrajinským zákonem nesplňuje, protože obsahují nekonkrétní podmínky, které příslib popírají a činí ho nezávazným.

Stěžovatelka vyjadřuje rovněž nesouhlas s požadavkem na předložení nového výpisu z rejstříku trestů. Uvádí, že rejstřík trestů již předložila s datem vyhotovení

k 18.12.2006 a ten má tudíž platit do 18.6.2007. Stěžovatelka poukazuje dále na vybraná ustanovení Evropské úmluvy o státním občanství, které se dle jejího názoru nachází v rozporu se zákonem o státním občanství. Na závěr podnětu popise stěžovatelka svoje těžkosti s cestováním, jedinou zemí EU kam může cestovat bez víza je Slovensko a i tam se setkává s problémy.

Stěžovatelka byla dne 27.2.2007 vyzvána k doplnění podání a sdělení, zda argumenty uplatněné v podnětu, zejména pokud jde o doložení předložených výňatků z ukrajinského zákona „O státní příslušnosti Ukrajiny“, použila již v rámci prvoinstančního řízení. Dne 5.3.2007 bylo doplnění doručeno, bohužel neobsahuje informace o tom, zda uplatněné argumenty byla použity již v prvoinstančním řízení. Nicméně, stěžovatelka zaslala kopii rozkladu podaného dne 23.1.2007, který dokládá, že v příloze rozkladu zaslala příslušné výňatky z ukrajinského zákona „O státní příslušnosti Ukrajiny“, které dokládají, že ukrajinští občané, kteří dobrovolně nabudou cizí státní občanství, ztrácí přímo ze zákona občanství ukrajinské (čl. 19; jde o období ustanovení § 17 českého zákona o státním občanství). K rozkladu přiložila stěžovatelka i odpověď MVČR, Oddělení státního občanství a matrik č.j. .... ze dne 2.2. 2007, v níž je ze strany MV sděleno, že „*není oprávněno posuzovat a vyhodnocovat zákony cizích zemí, popř. se vyjadřovat k jejich výkladům samotnými žadateli.*“ Stěžovatelka byla vyzvána k tomu, aby předložila doklad od Velvyslanectví Ukrajiny v České republice, že nabytím českého státního občanství automaticky pozbude občanství ukrajinské. Zároveň toto podání obsahuje zavádějící argumentaci (která není v souladu s čl. 10 Ústavy České republiky), že nabývání státního občanství se řídí výhradně vnitrostátním právem ČR, tj. zákonem o státním občanství.

Zamyslet se nad následujícími otázkami

- Je postup MV v dané věci v souladu se zákonem o státním občanství?
- Pokud by žadatelka v prvoinstančním řízení předložila kopii ukrajinského zákona o státním občanství, které by dokazovalo, že o ukrajinské občanství přijde ze zákona v okamžiku nabytí občanství českého bude tím splněna podmínka ustanovení § 7 odst. 1 písm. b) zákona o státní občanství? Byl by v takovém případě postup MV vyžadující předložení dokladu o pozbytí dosavadního státního občanství ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) v souladu se zákonem?
- Jakými důkazními prostředky je dle Vašeho názoru možné prokázat výše uvedenou podmínku?